

**Інститут ядерних досліджень
Національна академія наук України**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ІЯД НАН України
14 березня 2019 р. (протокол № 3)

Введено в дію

наказом директора № 54
від “ 14 ” березня 2019 р.

**Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора
філософії в Інституті ядерних досліджень НАН України**

(із змінами, внесеними згідно з наказом директора від 21.04.2025 р. № 54 на
підставі рішення вченої ради ІЯД НАН України від 16.04.2025 р., протокол № 4)

Київ – 2025

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.2023 № 502 зі змінами); Статуту Інституту, а також інших чинних нормативно-правових актів і визначає механізм підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому рівні) з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії (далі – здобувачі).

1.2. Для провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти Інститут зобов'язаний отримати відповідну ліцензію.

1.3. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється:

- в аспірантурі Інституту за очною (денною), заочною або дуальною формою навчання;
- поза аспірантурою (для осіб, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи в Інституті або прикріплені до Інституту для провадження зазначеної діяльності).

1.4. Підготовка осіб в аспірантурі здійснюється:

- за рахунок коштів державного бюджету;
- за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту, зокрема за кошти грантів, отриманих Інститутом на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії).

1.5. Науково-методичне забезпечення та організацію діяльності аспірантури здійснює вчена рада Інституту.

1.6. Для врегулювання відносин між здобувачем та Інститутом укладається договір.

1.7. Кількість аспірантів, підготовка яких здійснюється за рахунок коштів юридичних і фізичних осіб, визначається згідно з обсягом, зазначеним у ліцензії Інституту, за якою він провадить освітню діяльність на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, та можливостей забезпечення кваліфікованого наукового керівництва й задоволення освітніх потреб аспірантів за відповідною спеціальністю.

1.8. Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить чотири роки.

2. ПРИЙОМ ДО АСПІРАНТУРИ

2.1. Вступ до аспірантури та докторантури здійснюється на конкурсній основі відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.2023 № 502 зі змінами); Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти, затверджених МОН України, та Правил прийому до аспірантури Інституту.

2.2. Правила прийому до аспірантури затверджує вчена рада Інституту на основі Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти, затверджених МОН України, та в установлені строки оприлюднює їх на офіційному веб-сайті Інституту. Правила прийому до Інституту діють протягом відповідного навчального року і визначають, зокрема:

- порядок, перелік і строки подання документів для вступу до аспірантури Інституту;
- зміст, форму і строки вступних випробувань для конкурсного відбору вступників до аспірантури за кожною спеціальністю або відповідною галуззю знань.

2.3. До аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту ступеня магістра. До вступних випробувань допускаються особи, які вчасно подали всі необхідні для вступу документи згідно з Правилами прийому до аспірантури Інституту. Приймальна комісія може відмовити особі в допуску до проходження вступних випробувань до аспірантури виключно у зв'язку з неподанням в установлений строк документів, визначених Правилами прийому до аспірантури Інституту. Перелік документів, необхідних для вступу до аспірантури, повинен включати: заяву вступника; копію диплома магістра (спеціаліста) із зазначенням здобутої спеціальності (кваліфікації).

2.4. У Правилах прийому до Інституту може бути визначено додатковий перелік документів, обов'язкових для допуску до вступних випробувань. Особа, яка подає для вступу до аспірантури диплом, що виданий іноземним вищим навчальним закладом, допускається до вступних випробувань нарівні з іншими особами. Зарахування такого вступника здійснюється в разі успішного складення ним вступних випробувань та прийняття вченою радою Інституту рішення про визнання його диплома.

2.5. Прийом на навчання для здобуття ступеня доктора філософії здійснюється за результатами:

- єдиного вступного іспиту, проведеного Українським центром оцінювання якості освіти відповідно до законодавства;

- вступного іспиту із спеціальності або спеціальностей для міждисциплінарної програми (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності);

- інших форм вступних випробувань (іспити, співбесіди, презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень).

Вступні випробування для осіб з особливими освітніми потребами проводяться з урахуванням особливих освітніх потреб, зазначених у заяві вступника, та рекомендацій медико-соціальної експертизи.

Вага бала з кожного вступного випробування під час підрахування результатів конкурсу визначається в Правилах прийому.

Відповідно до Правил прийому особам, які вступають до Інституту для підготовки в аспірантурі із спеціальності, віднесеної до іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), можуть бути призначені додаткові вступні випробування.

Результати вступних випробувань до закладу для підготовки в аспірантурі дійсні для вступу до відповідного закладу протягом одного календарного року.

2.6. Вступні випробування до аспірантури проводяться предметними комісіями, до складу яких входить, як правило, три – п'ять осіб, що призначаються директором Інституту.

2.7. До складу предметних комісій включаються доктори філософії та доктори наук, які проводять наукові дослідження за відповідною спеціальністю та відповідають за виконання відповідної освітньо-наукової програми. До складу предметних комісій можуть бути призначені також представники інших вищих навчальних закладів (наукових установ), з якими укладено договори про ведення спільної наукової діяльності та/або про спільне керівництво дослідженнями аспірантів, та/або про спільне виконання освітньо-наукової програми, або з якими здійснюється підготовка докторів філософії за спільною освітньо-науковою програмою, узгодженою між вищим навчальним закладом і науковою установою.

2.8. За результатами проведення вступних випробувань до аспірантури приймальна комісія ухвалює рішення щодо кожного вступника за процедурою, визначеною Правилами прийому до аспірантури Інституту. Рішення приймальної комісії про зарахування до аспірантури затверджується наказом директора Інституту, який оприлюднюється в установленому порядку. Відповідна інформація вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

2.9. Здобувачеві одночасно з його зарахуванням відповідним наказом директора Інституту призначається науковий керівник з числа наукових або науково-педагогічних працівників з науковим ступенем, як правило, доктор наук або, за рішенням вченої ради Інституту, як виняток, – доктор філософії (кандидат наук). Науковий керівник аспіранта здійснює наукове керівництво роботою над дисертацією, надає консультації щодо змісту і методології наукових досліджень аспіранта, контролює виконання індивідуального плану наукової роботи та

індивідуального навчального плану аспіранта і відповідає перед вченою радою Інституту та вченою радою інституту/факультету за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

Науковий керівник, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво (консультування), як правило, не більше п'яти здобувачів наукових ступенів, включаючи тих, що здобувають науковий ступінь доктора наук.

Науковий керівник, який має ступінь доктора філософії, може здійснювати одночасне наукове керівництво роботою над дисертаціями, як правило, не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора філософії. На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного аспіранта науковому керівникові відводиться щороку 50 академічних годин навчального навантаження. Вчена рада Інституту з урахуванням потреб аспіранта та ефективності роботи наукового керівника з підготовки докторів філософії може відвести більшу кількість годин навчального навантаження керівникові з їх оплатою за рахунок коштів спеціального фонду Інституту.

Рішенням вченої ради Інституту аспіранту може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними.

2.10. Рішення про зміну керівника приймає вчена рада інституту на підставі заяви аспіранта та рішення відповідної секції вченої ради (семінару відділу) з обґрунтуванням причин.

3. УМОВИ НАВЧАННЯ В АСПІРАНТУРІ ІНСТИТУТУ

3.1. Підготовка в аспірантурі передбачає виконання особою відповідної освітньо-наукової програми Інституту за певною спеціальністю та проведення власного наукового дослідження. Невід'ємною складовою освітньо-наукової програми аспірантури є підготовка та публікація наукових статей.

3.2. Аспіранти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі.

3.3. Індивідуальний план наукової роботи погоджується здобувачем з його науковим керівником та затверджується вченою радою Інституту протягом двох місяців з дня зарахування здобувача на навчання до Інституту.

3.4. Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачем відповідного ступеня і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи.

3.5. Порухнення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення вченою радою Інституту рішення про відрахування аспіранта.

3.6. Підготовка в аспірантурі Інституту завершується захистом наукових досягнень аспіранта у спеціалізованій вченій раді. Здобувачі мають право на вибір спеціалізованої вченої ради.

3.7. Аспірант, який захистився до закінчення строку підготовки в аспірантурі, має право за власним вибором:

- отримати одноразову виплату в сумі залишку стипендії, передбаченої у бюджеті Інституту на відповідний календарний рік, та за власною заявою бути відрахованим з аспірантури;

- отримати за власною заявою оплачувану академічну відпустку на строк, що залишився до завершення нормативного строку підготовки в аспірантурі.

Якщо аспірант захистив дисертацію на другому чи третьому році підготовки в аспірантурі та був обраний за конкурсом на відповідну посаду наукового працівника в Інституті, то загальна сума залишку стипендії нараховується йому як щомісячна надбавка до заробітної плати.

3.8. Підставами для відрахування аспіранта є: завершення навчання за відповідною освітньо-науковою (науковою) програмою; власне бажання; переведення до іншого навчального закладу; невиконання навчального плану та індивідуального плану роботи без поважних причин; порушення умов договору (контракту), укладеного між Інститутом та аспірантом, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання; інші випадки, передбачені законом.

3.9. У випадку непоновлення аспіранта після закінчення строку академічної відпустки, особа відраховується з дати закінчення відпустки.

4. ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ В АСПІРАНТУРІ

4.1. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі Інституту здійснюється за освітньо-науковою програмою та навчальним планом, що затверджується вченою радою Інституту для кожної спеціальності. Протягом строку навчання в аспірантурі аспірант зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової і педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, і захистити дисертацію.

4.2. Освітньо-наукова програма і навчальний план аспірантури складаються з освітньої та наукової складових.

Навчальний план аспірантури містить інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін (30 - 60 кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – ЄКТС)), послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Освітньо-наукова програма і навчальний план аспірантури є основою для формування аспірантом індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи, які погоджуються з науковим керівником та затверджуються вченою радою інституту/факультету протягом двох місяців з дня зарахування особи до аспірантури.

Індивідуальний навчальний план аспіранта повинен містити перелік дисциплін за вибором аспіранта в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС. При цьому аспіранти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням із своїм науковим керівником та керівником відповідного інституту/факультету.

Протягом дії правового режиму воєнного стану в Україні до індивідуального навчального плану аспіранта третього року підготовки денної форми здобуття освіти включається єдиний державний залік з української та іноземної мов для академічних цілей як обов'язковий підсумковий контроль з використанням організаційно-технологічних процесів зовнішнього незалежного оцінювання, який проводиться в порядку, визначеному МОН України.

Невиконання індивідуального навчального плану, зокрема порушення строків його виконання без поважних причин, передбачених законодавством, порушення умов договору або академічної доброчесності є підставою для ухвалення закладом рішення про відрахування аспіранта.

Наукова складова освітньо-наукової програми є її невід'ємною частиною, що реалізується у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта та передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації відповідно до вимог згідно із законодавством.

Аспіранти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи.

Індивідуальний план наукової роботи та тема дисертації погоджуються здобувачем з його науковим керівником (керівниками) і після обговорення відділом затверджуються вченою радою Інституту протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до Інституту для підготовки в аспірантурі. У разі потреби тема дисертації може бути уточнена та затверджена у новій редакції після обговорення відділом.

Протягом строку навчання в аспірантурі (ад'юнктурі) аспірант повинен виконати освітню і наукову складові освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, опублікувати наукові публікації за темою дисертації, підготувати дисертацію та пройти процедуру атестації разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Вивчення аспірантами навчальних дисциплін може відбуватися на базі Інституту, а також в рамках реалізації права на академічну мобільність – на базі інших вищих навчальних закладів (наукових установ).

Аспірант має право змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням зі своїм науковим керівником, на підставі рішень профільного відділу та вченої ради Інституту, які приймаються відповідно до наданого аспірантом обґрунтування.

Усі аспіранти, незалежно від форми навчання, зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом аспіранта й освітньо-науковою програмою аспірантури Інституту.

4.3. Аспірант, який підтвердив рівень свого знання іноземної мови, зокрема англійської, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, на рівні C1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, має право:

- на зарахування відповідних кредитів, передбачених освітньо-науковою програмою аспірантури як таких, що виконані у повному обсязі;
- на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей (за погодженням з науковим керівником).

4.4. Порядок прийняття рішення про визнання набутих аспірантом в інших вищих навчальних закладах (наукових установах) компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін (зарахування кредитів ЄКТС), обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою аспірантури регулюється окремим Положенням та нормативними документами.

4.5. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або

на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях. Наукова складова освітньо-наукової програми оформлюється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

4.6. Для затвердження теми аспірант після консультації з науковим керівником подає на відповідну секцію вченої ради (відділу) текст обґрунтування теми дисертації (за встановленою формою), який розглядають члени секції вченої ради (відділу) – фахівці з відповідної наукової спеціальності.

За результатами виступу аспіранта щодо обґрунтування і затвердження теми, обговорення її на засіданні секції вченої ради (семінарі відділу) та висновків фахівців секція вченої ради (семінар відділу) ухвалює відповідне рішення, яке зазначається у протоколі. Витяг з протоколу засідання секції вченої ради (семінару відділу) (обов'язково зазначається шифр спеціальності та прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника, його науковий ступінь, вчене звання, посада) та текст обґрунтування дослідження підтверджується підписами аспіранта і наукового керівника подаються на затвердження вченої ради інституту.

Вчений секретар вченої ради інституту (за погодженням голови вченої ради чи заступника голови) призначає експерта з числа членів ради, який на черговому її засіданні доповідає про відповідність теми дослідження паспорту наукової спеціальності, актуальність досліджуваної теми, коректність визначення об'єкта, предмета, мети, завдання, відповідність наукового апарату, наукових джерел обраний темі дослідження, про наявність логіки у визначенні його змісту і структури, міру практичної та теоретичної значущості.

У разі позитивного висновку експерта питання вноситься до порядку денного засідання вченої ради Інституту.

4.7. Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється спеціалізованою вченою радою, утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Стан підготовки дисертації здобувача до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

Не пізніше ніж протягом дев'яти місяців до завершення нормативного строку навчання за акредитованою освітньо-науковою програмою здобувач:

1) отримує довідку про виконання освітньо-наукової програми і висновок наукового керівника (керівників) з оцінкою роботи здобувача у процесі підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану;

2) звертається до структурного підрозділу Інституту, що виконує відповідну освітньо-наукову програму та здійснює підготовку здобувача, з письмовою заявою про отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне

значення результатів дисертації. До заяви додаються дисертація в друкованому вигляді та електронній формі, наукові публікації (або їх копії), в яких висвітлено наукові результати дисертації, довідка про виконання освітньо-наукової програми та висновок наукового керівника (керівників).

4.8. З метою надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації не пізніше ніж через місяць з дня надходження заяви проводиться публічна презентація здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення на засіданні базового структурного підрозділу закладу, що виконує відповідну освітньо-наукову програму та здійснює підготовку здобувача. Результати обговорення та проведення презентації відображаються у висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, який підписується головуючим на засіданні структурного підрозділу закладу. Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації надається здобувачеві не пізніше ніж протягом двох тижнів з дня проведення презентації.

У разі отримання негативного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувач може повторно звернутися до структурного підрозділу закладу не пізніше ніж протягом шести місяців до завершення нормативного строку навчання за акредитованою освітньо-науковою програмою з письмовою заявою про отримання такого висновку після доопрацювання дисертації або на поновлення в закладі для завершення виконання відповідної освітньо-наукової програми у разі відрахування.

4.9. За наявності позитивного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувач звертається до вченої ради Інституту з письмовою заявою про утворення разової спеціалізованої вченої ради не пізніше ніж протягом двох тижнів з дня отримання зазначеного висновку.

Утворення разової спеціалізованої вченої ради закладу та присудження нею здобувачеві ступеня доктора філософії здійснюється відповідно до законодавства, що регулює присудження ступеня доктора філософії.

4.10. Підготовка в аспірантурі завершується отриманням диплома доктора філософії після публічного захисту дисертації в разовій спеціалізованій вченій раді.

4.11. Особа, яка була відрахована із закладу у зв'язку із завершенням навчання за відповідною освітньо-науковою програмою без захисту дисертації, може вступити до закладу повторно.

Особа, яка раніше проходила підготовку в аспірантурі (ад'юнктурі) за державним (регіональним) замовленням, може повторно вступити до Інституту для підготовки в аспірантурі за державним (регіональним) замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, відповідно до законодавства.

Здобувач, який був відрахований із Інституту до завершення навчання за відповідною освітньо-науковою програмою за власним бажанням, на підставі невиконання індивідуального навчального плану, порушення умов договору (контракту), укладеного між закладом вищої освіти та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання, або у зв'язку з іншими випадками, передбаченими законом, може бути поновлений на навчання у Інституту на той рік підготовки, з якого здобувач був відрахований, в межах ліцензованого обсягу.

4.12. Аспірант, відрахований з Інституту до завершення навчання за освітньою програмою, отримує академічну довідку, що містить інформацію про результати навчання, назви дисциплін, отримані оцінки і здобуту кількість кредитів ЄКТС. Відповідна інформація вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

Аспірант, відрахований з Інституту до завершення навчання за відповідною освітньо-науковою програмою, має право на поновлення на навчання у межах ліцензованого обсягу спеціальності. Поновлення на навчання аспірантів, відрахованих з Інституту або яким надано академічну відпустку, а також переведення здобувачів вищої освіти здійснюються, як правило, під час канікул.

Відрахування та поновлення аспіранта здійснюється за наявності заяви на ім'я директора, погоджену науковим керівником, завідувачем відповідного відділу, заступником директора Інституту, головою Ради молодих вчених Інституту.

4.13. Переведення аспірантів з іншого вищого навчального закладу (наукової установи), незалежно від форми навчання, до Інституту здійснюється за згодою керівників (ректорів, директорів) обох закладів (установ) при наявності вакантних місць ліцензованого обсягу.

Для оформлення перевodu аспірант подає на ім'я керівника вищого навчального закладу (наукової установи), в якому навчається, заяву про переведення, та, отримавши письмове підтвердження згоди, подає цю заяву директору Інституту.

При позитивному розгляді заяви видається наказ директора Інституту про допуск аспіранта до навчання, а до ВНЗ (наукової установи), у якому аспірант навчався раніше, направляється запит щодо його особової справи, яка надсилається протягом тижня на адресу Інституту. Після отримання особової справи видається наказ директора про зарахування аспіранта, та, відповідно до п. 2.9 цього Положення, призначається науковий керівник з числа співробітників Інституту. Відповідна інформація вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

Визнання набутих аспірантом компетентностей в іншому вищому навчальному закладі (наукової установи) та перезарахування кредитів при переведенні на навчання відбувається відповідно до п. 4.4 цього Положення.

5. ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ПОЗА АСПІРАНТУРОЮ

5.1. Особи, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою Інституту без переривання трудової діяльності або під час перебування у творчій відпустці. Такі особи прикріплюються до Інституту строком до п'яти років. Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою передбачає повне та успішне виконання відповідної освітньо-наукової програми і навчального плану аспірантури Інституту згідно із затвердженими в установленому порядку індивідуальним навчальним планом та індивідуальним планом наукової роботи прикріпленої особи і публічний захист дисертації у спеціалізованій вченій раді.

5.2. Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти осіб, які прикріплені до Інституту для реалізації свого права на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, а також їхнє наукове керівництво здійснюється за кошти Інституту. Особи, прикріплені до Інституту з метою здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, мають усі права й обов'язки, визначені у 6-му Розділі цього Положення.

5.3. У разі звільнення з роботи особа втрачає право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою в Інституті та має право:

- продовжити свою підготовку для здобуття ступеня доктора філософії поза аспірантурою у вищому навчальному закладі (науковій установі), до якого особа зарахована на посаду науково-педагогічного чи наукового працівника (за умови прийняття відповідного рішення таким вищим навчальним закладом (науковою установою));

- вступити до аспірантури вищого навчального закладу (наукової установи) для здобуття відповідного ступеня за очною або заочною формою навчання і зарахування їй відповідних кредитів ЄКТС, здобутих поза аспірантурою.

5.4. Підготовка осіб, прикріплених до Інституту з метою здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, здійснюється відповідно освітньо-наукова програми і навчальний плану аспірантури. Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою проходять усі форми поточного та підсумкового контролю, що передбачені відповідною освітньо-науковою програмою та навчальним планом аспірантури з відповідної спеціальності.

5.5. Особи, які претендують на здобуття наукового ступеня доктора філософії, повинні мати вищу освіту і кваліфікацію спеціаліста або магістра.

5.6. Для зарахування на навчання поза аспірантурою науково-педагогічний чи науковий працівник не пізніше, ніж за два місяці до початку вступної кампанії до аспірантури подає на відповідну секцію вченої ради (відділу) Інституту

розгорнуту пропозицію, в якій міститься план дослідницької роботи та інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки результатів проведених досліджень до захисту. Протягом місяця з дня надходження розгорнутої пропозиції секція вченої ради (відділ) заслуховує наукову доповідь претендента на зарахування на навчання поза аспірантурою і подає висновок на розгляд вченої ради Інституту.

5.7. Для прикріплення до Інституту з метою написання дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії здобувач подає:

- заяву на ім'я директора Інституту;
- список опублікованих наукових праць;
- копію диплома про вищу освіту (кваліфікація спеціаліста або магістра);
- копію додатка до диплома;
- копію паспорта;
- копію довідки про присвоєння ідентифікаційного номеру;
- письмову характеристику передбачуваного наукового керівника за результатами співбесіди з науково-педагогічним чи науковим працівником;
- рішення секції вченої ради (семінару відділу).

Копії паспорта, диплома про вищу освіту звіряються з оригіналами працівником Інституту, відповідальним за прийом документів.

5.8. На підставі письмової характеристики передбачуваного наукового керівника, висновку секції вченої ради (семінару відділу), рішення вченої ради інституту директор видає наказ про прикріплення здобувача і призначення наукового керівника.

5.9. Прикріплення до Інституту відбувається один раз на рік, подання документів – під час вступної кампанії до аспірантури.

6. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ АСПІРАНТІВ

6.1. Аспіранти користуються правами здобувачів вищої освіти, визначеними Законом України «Про вищу освіту». З метою належного проведення наукових досліджень аспіранти також мають право на:

- вільний доступ до всіх видів відкритої наукової інформації, наявної у вищих навчальних закладах (наукових установах), бібліотеках і державних архівах України;
- отримання методичного та змістовного наукового керування щодо власного дослідження від наукового керівника, на чіткий розподіл обов'язків між науковими керівниками у разі призначення вченою радою Інституту двох керівників;
- безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;

– академічну мобільність згідно з Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579, та відповідним Положенням Інституту. Здобувачам вищої освіти, які реалізують право на академічну мобільність, протягом навчання, стажування чи здійснення наукової діяльності в іншому вищому навчальному закладі (науковій установі) на території України чи поза її межами гарантується збереження місця навчання та виплата стипендії відповідно до зазначених положень. Такі особи не відраховуються зі складу здобувачів вищої освіти;

– академічну відпустку, зокрема за станом здоров'я (за наявності довідки або листка непрацездатності із зазначенням про необхідність тривалого лікування), за сімейними обставинами (при наявності документального підтвердження причин) за умови відповідного рішення секції вченої ради (семінару відділу) та вченої ради інституту), у зв'язку з вагітністю та пологами, для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, відповідно до законодавства.

Для своєчасного оформлення академічної відпустки аспірантом подається:

– заява на ім'я директора, погоджена науковим керівником, завідувачем відділу;

– документ (запрошення, лікарняний лист, свідоцтво про народження дитини тощо) на підтвердження причини для надання академічної відпустки або переривання навчання.

Максимальна тривалість академічної відпустки встановлюється до одного року. При необхідності тривалість академічної відпустки може бути продовжена ще на один рік (за рішенням вченої ради Інституту). Надання академічної відпустки оформлюється відповідним наказом директора із зазначенням підстави надання відпустки та її терміну. За весь період навчання аспірант може скористатися правом на отримання академічної відпустки, як правило, один раз.

6.2. Аспіранти повинні виконувати всі обов'язки здобувачів вищої освіти, передбачені Законом України «Про вищу освіту». З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень аспіранти і докторанти також зобов'язані:

– дотримуватися морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідників у відповідній галузі (професії), Кодексу корпоративної культури та Декларації про академічну доброчесність Інституту;

– виконувати індивідуальний план наукової роботи та систематично звітувати про його реалізації на засіданні кафедри Інституту, яка уповноважена для цього його вченою радою та затверджується наказом директора. Аспіранти та докторанти повинні двічі на рік звітуватися: проміжне звітування – у квітні; основне, підсумкове звітування – у вересні. Результати останнього, які є підставою для переведення аспіранта/докторанта на наступний рік навчання,

схвалюються вченою радою інституту/факультету та затверджуються відповідним наказом директора;

- захистити в установлений строк свої наукові досягнення у вигляді дисертації (для аспірантів) та у вигляді дисертації або опублікованої монографії, чи за сукупністю опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових

- виданнях статей (для докторантів) у спеціалізованій вченій раді.

6.3. Особа, яка раніше навчалася в аспірантурі чи докторантурі Інституту за кошти місцевого бюджету і не захистилася або була відрахована з неї достроково, має право на повторний вступ до аспірантури чи докторантури за кошти місцевого бюджету лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.

6.4. Покладення Інститутом на аспіранта чи докторанта обов'язків, не пов'язаних із виконанням відповідної освітньо-наукової (наукової) програми та підготовкою дисертації (монографії, статей), забороняється.

6.5. Аспіранти і докторанти мають право брати участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень та стипендій, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Кабінетом Міністрів України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами чи організаціями.